

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2015/16. ORSZÁGOS DÖNTŐ 9. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetője:

TASSY GERGELY középiskolai tanár

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Jókai Mór *Minden poklokon keresztül* című művéből idézünk egy mondatot. Mit jelent a benne szereplő „az apostolok lován” kifejezés?
„Ők bizony nekivágtak egész táborostul, s hazajöttek Palesztinából száraz-földön, ki lóháton, ki meg az apostolok lován.”
(A) *tevé* (B) *szamáron* (C) *karavánnal* (D) *gyalog* (E) *hajóval*
- Gyümölcsök neveit soroltuk fel. Mely sorok adnak ki egy szabályos hexametert?
(A) *egres, szőlő, málna, kökény, ananász, füge, dinnye*
(B) *áfonya, meggy, ananász, szőlő, füge, narancs, cseresznye*
(C) *szilva, barack, egres, ananász, füge, áfonya, körte*
(D) *naspolya, áfonya, alma, szeder, szamóca, eper, som*
(E) *egres, málna, ribizli, cseresznye, banán, füge, citrom*
- Karinthy Frigyes *Így irtok ti* című paródiakötetéből idézünk: „Született Szegszárdon: néhány nappal születése előtt ugyanis titkos figyelmeztetéssel rávette édesanyját, hogy utazzék Szegszárdra, nehogy "Szegszárdon Születtem, Színésznőt Szerettem" című leendő versében az alliterációt elrontsák.”
Kiről írja Karinthy viccesen e sorokat?
(A) *Ady Endre* (B) *Tóth Árpád* (C) *Juhász Gyula*
(D) *Babits Mihály* (E) *József Attila*
- Jelöljétek be az eposzi kellékeket!
(A) *deus ex machina* (B) *enumeráció* (C) *prologosz*
(D) *invokáció* (E) *figura etymologica*
- Mássalhangzókat soroltunk a képzés helye szerinti csoportokba. Melyik felsorolásba csúszott hiba?
(A) *b, p, m* (B) *t, d, r* (C) *sz, c, n* (D) *ny, ty, gy* (E) *k, g, gy*
- Összesen hány múlt idejű igealak van Kölcsey Ferenc *Himnusz* c. versének második versszakában?
(A) *egy se* (B) *1* (C) *2* (D) *3* (E) *4*
- Mely főnevek voltak eredetileg igenevek?
(A) *pörkölt* (B) *ebédlő* (C) *jövendő* (D) *vádlott* (E) *szellő*

- Mely idézetek szerzői tartoztak a Nyugat című folyóirathoz?
(A) „*Messze tornyokat látogat sorba*”
(B) „*Ím itt e kő, de föntről e kő se látható*”
(C) „*Ma már nem reszketek tekintetedre*”
(D) „*Csak a színek víg pacsirtái zengtek.*”
(E) „*Idekinn hideg éj sziszeg aztán!*”
- Mely meghatározás jelenthet olyan szót, amely a mássalhangzók közül kizárólag **d** betűt tartalmaz?
(A) *eszme* (B) *népi hangszer* (C) *dajka*
(D) *üreg* (E) *magasztos költemény*
- Sok **körömmel** kapcsolatos szólásunk, közmondásunk van. Ezek közül idézünk ötöt, de hiányosan. Melyik jelenti azt, hogy valaki *bajba keveri magát*?
(A) *L_KA_A T__ __RM_Ő_* (B) *_ K_M_E N_Z*
(C) *A __MÉ_E_O_P_NT* (D) *_ _Ö_M_E É_ _ _U_KA*
(E) *M_GÉ_E_ _ A K_M_T*
- Móricz Zsigmond *Légy jó mindhalálig* című regényéből idéztünk egy mondatot. Mely jelentések felelnek meg a benne szereplő *konviktus* vagy *bugyelláris* szavak bármelyikének?
„*Az egész konviktus (...) felállt, ő is, a bugyellárisát a zsebébe tette.*”
(A) *gyülekezet* (B) *lottószelvény* (C) *kollégium*
(D) *olltartó* (E) *erszény*
- Szókép vagy alakzat? Jelöljétek be az alakzatokat!
(A) *párhuzam* (B) *megszemélyesítés* (C) *metafora*
(D) *szinesztézia* (E) *fokozás*
- Melyik keresztnév ered egy római isten vagy istennő nevéből?
(A) *Ádám* (B) *Diána* (C) *Flóra* (D) *Mária* (E) *Aron*

A következő feladatot a válaszlap kijelölt helyén oldjátok meg!

- Egyik jeles költőnktől közöltünk egy híres idézetet titkosírással. Fejtsétek meg!

CSCDCKCK, CDBGARAUCKCK, CJCDATCDCLBHBKCK: CK CD
CSCDBZCD BPADCRATCP ASCPATBFBG!